

Uit onze parochiekroniek

Op donderdag 25 juli namen we in de H. Antonius Abtkerk afscheid van Christiaan Lemmens (10-03-1927 20-07-2019) , echtgenoot van Gerda Seggewisz

Daarna werd hij begraven op het parochiekerkhof.

Ons medeleven met zijn echtgenote, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind.

Bijzondere vieringen en activiteiten in de Vijf Heiligen Parochie

Zondag 18 augustus 2019

Parochiële viering rond de H. Bernardus in de H. Bernarduskerk Made om 9.30 uur met zang van het Bernarduskoor. Op zaterdag 17 augustus **geen** viering in Terheijden en op zondag 18 augustus **geen** viering in Wagenberg.

Donderdag 29 augustus 2019

Ouderavond H. Vormsel om 20.00 uur op het adres Markt 34 te Prinsenbeek.

Zaterdag 7 september 2019

Dank je wel middag voor de vrijwilligers van onze parochie in zaal "de Abt" Terheijden.

Zondag 22 september 2019

Oecumenische viering op locatie in Oud-Drimmelen. Geen vieringen in Made en Wagenberg. ! Zaterdagavond 21 september wel een eucharistieviering om 19.00 uur in Terheijden.

Zaterdag 23 november 2019

Om 19.00 uur Viering b.g.v. Ceciliafeest met Herenkoor Sint Antonius Abt Terheijden in de H. Antonius Abtkerk Terheijden

Zondag 24 november 2019

Om 9.30 uur in de H. Gummaruskerk viering rond Ceciliafeest en het gouden jubileum van het Dameskoor van de Gummaruskerk.

Zaterdag 14 december 2019

Om 19.00 uur viering in de H. Antonius Abtkerk met Anthony Singers Terheijden. Dit koor viert dan het gouden jubileum

ZOMERDICHT

Het is zomer:
de deuren van scholen
bedrijven, koffiepunten
zijn dicht.

Zomerlicht zijn ze,
de deuren van al
die ontmoetingsplaatsen
waar eenzaamheid gewoonlijk niet woont.

De wereld lijkt stilgevallen;
het enige nieuws
is het hitteplan
dat verouderd bij de dag.

Een witgrijs doorgroefd gezicht
verpietert ouderwets
achter ramen
die verborgen gaan
achter zilvergrijze screens.

Zomerlichte deuren
zomerlichte screens,
ze wekken de schijn van levenloosheid,
maar daarachter:
onzichtbare handen die hoeden
die werken en zorgen voor twee!

*Pastor Gerard Oostveen
Juli 2019*

Gesprek

Mocht u eens willen praten
met een van de leden van ons pastoraal team
, - Gerard Oostveen of Giny van der Korput -.
Neemt u dan contact op
met onze Vijf Heiligen Parochie
via 0162-682303.

Vieringen in de vakantieperiode, al dan niet met vakantiekoor

De koren binnen onze parochie hebben in de zomervakantie geen repetitie, maar er zijn in Terheijden en Wagenberg wel momenten dat er koorleden aanwezig zijn om in de weekeindviering te zingen. Dit noemen we het vakantiekoor.

Op andere zaterdagen of zondagen is er een organist of cantor

aanwezig om de viering muzikaal op te luisteren en de samenhang te begeleiden. Ook in Made is er altijd een organist of cantor aanwezig tijdens de vieringen zonder koor.

Het vakantiekoor zingt op de volgende momenten:

Vakantiekoor 3 augustus Terheijden 19.00 uur.

Vakantiekoor 4 augustus Wagenberg 11.00 uur.

Parochiële viering Rond Bernardus op zondag 18 augustus 2019

Op zaterdag 17 augustus a.s. is er in Terheijden geen viering en ook op Wagenberg is er zondag 18 augustus a.s. geen viering, want dan is er een parochiële viering in de H. Bernarduskerk om 9.30 uur met zang van het Bernarduskoor.

We vieren dan het patroonsfeest van de H. Bernardus van Clairvaux, de patroon van de kerk op Made.

Bij de Vierdaagse in Nijmegen

Heino Vergouwen, dirigent van het Blasiuskoor, Dameskoor Terheijden, Gummaruskoor Wagenberg en Herenkoor Sint Antonius Abt Terheijden liep dit jaar voor de derde keer de 50 kilometer bij de Nijmeegse Vierdaagse

Ook koorlid Tonny van Geel van Herenkoor Sint Antonius Abt Terheijden, - HSAAT - en zijn vrouw Els waren al voor de zevende keer in Nijmegen te vinden om aan dit mega wandelgebeuren mee te doen. Ook zij mochten op vrijdag 19 juli de gladiolen ontvangen op de Via Gladiola.

Van harte proficiat met deze sportieve prestatie.

Groeten uit Cuijk aan de Maas

José en Frans Mureau waren aan het fietsen rond Cuijk aan de Maas, 15 kilometer ten zuiden van Nijmegen.

De H. Martinuskerk daar is een opvallend gebouw. Het is een neogotische kruisbasiliek, ruim 100 jaar oud, met twee torens en daar ook nog een 15e -eeuwse toren bij van een vroegere kerk. Die oude kerk was gebouwd op de resten van Romeinse tempels. In de Romeinse tijd lag hier al een brug over de Maas, net als in Maastricht .

De kerk is het gehele jaar door open van 10.00 tot 12.00 uur, vanaf Pasen tot de herfstvakantie is dat van 10.00 uur tot 16.00 uur.

De vierde dag van de Nijmeegse Vierdaagse is de dag van Cuijk. De genie bouwt dan speciaal een ponton over de Maas voor de wandelaars. Cuijk, een stad met een rijke historie, de moeite waard om eens te bezoeken. Hoeft niet per sé te voet, mag ook met de fiets, openbaar vervoer, auto en het kan ook met de boot.

Verhalen over de bevrijding in de herfst van 1944

Voor wie vrijheid nog steeds het mooiste geschenk is en die nog weet hoe de dagen van bevrijding, hier in onze omgeving, in de herfst van 1944, smaakten , geurden, klonken, verwondering opriepen.

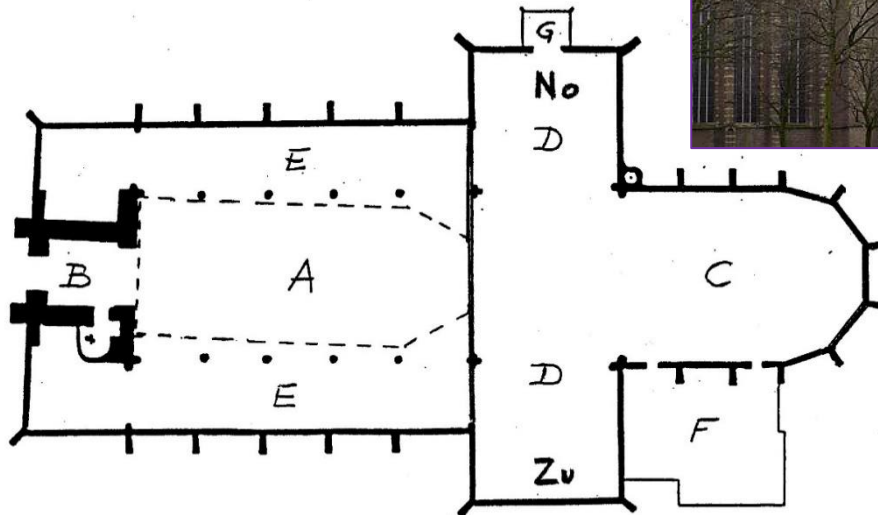
Voor deze mensen die de dagen van bevrijding nog zelf hebben meegemaakt, wil ik graag een luisterend oor zijn.

Welkom met je verhalen. Welkom om je belevenissen uit die dagen te vertellen, te delen en door te geven. Maak gerust een afspraak met mij: Pastor Gerard Oostveen.

g.oostveen@naardekerk.nl of: 06-10369259

Hoe kun je God aan het lachen krijgen?
Door Hem van je toekomstplannen te vertellen.

De H. Antonius Abtkerk Terheijden

Plattegrond van het kerkgebouw van de H. Antonius Abt

A = veronderstelde ligging van de eerste kerk/kapel uit 1400-1401

B = toren , gebouwd in de 15^e eeuw. Onder de toren bevindt zich de ingang van “zaal de Abt”

C = Priesterkoor, gebouwd in de periode 1508 – 1526

D = Dwarspand met noordertransept (No) en zuidertransept (Zu), gebouwd in de periode 1508-1526

E = Zijbeuken en middenschip gebouwd in de periode 1542 -1546

F = Sacristie uit 1878

G = Noorderportaal in 1878 tot stand gekomen, nu Mariakapel en ingang van de sacrale ruimte.

Mariakapel, bijkerk van de H. Mariaparochie in Breda.

De bewoners van de 4 kernen Hartel, Ter Heijde, Schimmer en Wagenberg (ongeveer 500 inwoners) werden geacht hun kerkelijke verplichtingen te voldoen in de H. Mariakerk te Breda, nu de Grote Kerk. Ook de doden moesten in Breda begraven worden.

De kerk in Breda bezoeken was voor de bewoners in de tijd geen kleinigheid.

De weg naar Breda langs de Mark was moeilijk begaanbaar

vanwege het vaak overstroomd van de Mark, die toen nog in open verbinding stond met de zee. De weg was ook niet zo recht als nu, maar kronkelde net zoals de Mark.

Op 11 november 1400 kwam er toestemming om in Terheijden een bijkerk te bouwen van de H. Mariakerk in Breda.

De toestemming kwam er op voorwaarde dat de handel, de opslag en doorvoer van goederen van Terheijden en Hartel naar Breda overgeheveld werden. Dit recht van de kraan ging over naar Breda. Dit was een belangrijke bron van inkomsten, maar gelukkig leverden ook de turfvelen in onze omgeving de nodige inkomsten op.

Op een hoger gelegen terrein tussen Ter Heijde en Schimmer (de huidige Bergen) begon men in 1400 met de bouw van de bijkerk en in juni 1401 werd de kerk plechtig ingewijd door de wijbisschop van Luik. Onze streek behoorde in die tijd tot het Bisdom Luik.

De kerk kreeg dezelfde naam als die in Breda, dus dat werd H. Mariakerk.

Aangezien het geen zelfstandige kerk was, kreeg onze kerk geen eigen pastoor, maar steeds kreeg Terheijden voor de duur van een jaar, een soort vice-pastoor, onder de verantwoordelijkheid van de pastoor in Breda.

Een dekenale vergissing

Aan het eind van wat nu de Hoofdstraat is, lag een kleinere kapel en die was toegewijd aan de H. Antonius Abt, deze heilige werd aangeroepen tegen de veepest.

De verering van de H. Antonius Abt nam steeds grotere vormen aan. Dat kwam omdat hij ook werd aangeroepen tegen een gevaarlijke ziekte, het "Antoniusvuur" en de verering van deze heilige is geleidelijk aan verschoven naar de grotere en stevigere Mariakapel, mede door de troebelingen in de 80-jarige oorlog.

In 1594 zou de Antoniuskapel door brand verwoest zijn en tot een ruïne vervallen zijn.

In 1619 kwam de deken op visitatie in de Mariakapel van Terheijden en zag daar blijkbaar zoveel beelden en relieken van de H. Antonius Abt dat hij er vanuit ging dat de kapel

was toegewijd aan de H. Antonius Abt en deze verkeerde inschatting is nooit meer gecorrigeerd.

Vanaf dat jaar geldt niet Maria als patrones van de kerk, maar is Antonius Abt de patroon van de kerk. Op 13 september 1633 wordt Terheijden een zelfstandige parochie en

de H. Antonius Abt wordt nog eens bevestigd als de patroon van de kerk.

De pastorie wordt tegen het noordelijk gedeelte van de toren gebouwd.

De Mariakapel uit 1401 groeit uit tot het huidige kerkgebouw

De toenemende bevolking van de vier gemeenschappen dwong tot uitbouwen van de bestaande kapel. Er werd begonnen met de bouw van een vrijstaande toren bij de kapel en deze is later aangesloten op de westgevel van de kapel. Sporen van dit aansluiten zijn in de huidige kerk nog goed te zien.

Na 1500 is men aan de oostzijde van de kapel begonnen met de bouw van het priesterkoor en het dwarspand (noorder - en zuidertransept). De grondvorm van de kerk werd een kruis.

Tussen 1542 en 1546 werden de zijbeuken gebouwd "timmerighe ende metselrie om den buyk van den kerkcken te wyden" Na de zijbeuken kwam "het schip" aan de beurt en daardoor verdween de oude kapel.

Bouwstijl

Na al die verschillende fases in de bouw staat er in Terheijden een gotische kruisbasiliek met ingebouwde toren.

In de tijden van de Gotiek (1100-1500) beschouwde men de kerk als een soort hemelpoort, in zo'n gebouw moest men onder de indruk komen van Gods almacht, de weg naar de hemel vinden en de eigen kleinheid ervaren. Vandaar de geweldige hoogte van de kerk en de vele grote ramen.

In de 19^e eeuw komt de gotische bouwstijl terug, in deze zogenaamde Neogotiek greep men terug naar de Middeleeuwse Gotiek. De Gummaruskerk, de Bernarduskerk en de Willibrorduskerk zijn hier een voorbeeld van.

De Tachtigjarige Oorlog (1568-1648)

Weinig dorpen hebben de hardheid van de 80-jarige oorlog zo gevoeld als Terheijden, Schimmer, Hartel en Wagenberg. De omgeving had jarenlang te lijden van oorlogssperikelen:

Wisselende bezettingen, vernielingen, plunderingen, etc.

Het dorp was een vooruitgeschoven post van het Bredaas garnizoen.

De stad Breda nam een sleutelpositie in met afwisselend een Spaanse of Hollandse bezetting.

Daarom werden in onze omgeving schansen aangelegd om zo een kring van verdedigingswerken te scheppen, waardoor bewoners moesten verkassen.

Ook de kerk ontkomt niet aan de oorlogstoestanden. De klokken worden uit de kerk gehaald voor de productie van kanonnen, tijdens de Spaanse bezetting van Terheijden is de toren uitkijkpost en door onoplettendheid van een Spaanse soldaat vliegt de kerk in brand.

Door de oorlog is er een bescheiden herstel en wordt in een zijbeuk gekerkt door de protestanten en is de andere zijbeuk in gebruik als dorpsschool. Dan raast in 1603 een hevige storm over de kerk. Enkele jaren later slaat de bliksem in de torenspits.

De kerk wordt na herstel afwisselend gebruikt door protestanten en katholieken.

Maar begraven van zowel katholieken als protestanten in de kerk als op het kerkhof is altijd mogelijk gebleven.

Vrede van Munster

In 1648 kwam met de Vrede van Munster een eind aan de 80-jarige oorlog.

Er kwam een verbod op het uitoefenen van de Katholieke Eredienst, alle katholieke kerkgebouwen gingen naar de ware Christelijke Gereformeerde Religie. De laatste katholieke dienst werd gehouden op 21 juni 1648 waarna de ornamenten en kerkelijke goederen worden meegenomen.

Drie dagen later namen de protestanten de kerk in bezit en werden de altaren afgebroken.

Het kerkinterieur werd ingericht voor de protestantse eredienst.

Grote delen van het gebouw werden eigenlijk niet gebruikt, omdat er maar heel weinig protestanten waren (60 à 70). De pastorie tegen de toren werd nu consistoriekamer en ook werden enkele ruimtes in het kerkgebouw vanaf 1658 gebruikt door het gemeentebestuur.

Aan de andere kant van de toren werd een brandhuisje gebouwd, waar materiaal van de brandweer werd bewaard.

Schuurkerken

Vanaf 1648 worden de katholieke erediensten gehouden in schuurkerken, van buiten mocht men niet zien dat het een kerkgebouw was.

Terheijden heeft twee schuurkerken gekend.

De eerste schuurkerk was de schuur van “de erfgenamen van moeder Swaens”

Deze stond ongeveer op de plaats waar nu de Jumbo is gevestigd.

Voor het gebruiken van deze schuurkerken moest door de katholieke gemeenschap wel betaald worden aan de overheid, de zogenaamde recognitiegelden.

De overleden katholieken konden al die jaren begraven worden in de kerk of op het kerkhof daarom heen, er zijn zelfs in die tijd twee pastoors in de kerk begraven.

Maar dit alles wel op voorwaarde dat er geen “roomse rituelen” plaatsvonden bij een dergelijke begrafenis, zo mochten de katholieken niet hun eigen baarkleed gebruiken.

Hospitaal, magazijn en stembureau.

In 1701 kende ons land een Franse bezetting: De kerk en de schuurkerk worden gebruikt als hospitaal om 800 gewonde soldaten te verzorgen.

Franse revolutie in Terheijden.

In 1795 was er weer een Franse bezetting, nu wordt de kerk gebruikt als paardenstal.

De leuzen van de Franse revolutie Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap kwamen met de Franse soldaten ons land binnen en dat betekende o.a. vrijheid van godsdienst, maar ook politieke veranderingen en op Tweede Pinksterdag van dat jaar werden alle mannelijke inwoners opgeroepen om 's middags om 3 uur naar de “Grote kerk” te komen om te komen stemmen.

De katholieken durfden bij uitvaarten weer hun eigen baarkleed over de doodskist te leggen.

De meeste bewoners zijn katholiek en daarom moest de protestantse minderheid (177)

de H. Antonius Abtkerk weer overdragen aan de katholieke meerderheid (1025),

dit gebeurt wel met tegenzin, op 10 november 1801, na 2 jaar onderhandelen.

Belgische opstand 1830- 1839

De nog stompe kerktoeren wordt weer gebruikt om berichten door te geven met een optische telegraaf. Op de schans waren weer soldaten gelegerd om een eventuele inval vanuit België, dat zich in 1830 onafhankelijk van Nederland verklaard had, te weren.

Het interieur van de kerk werd vanaf 1801 geleidelijk aan weer helemaal ingericht voor de katholieke eredienst. Ook kwam er een nieuwe tegelvloer, die al de grafzerken verving die in de kerk lagen. Twee grafzerken zijn niet uit de kerk verwijderd maar zijn in een hoek van beide transepten weggelegd. De verwijdering van de grafzerken uit de kerk was mogelijk omdat er in 1829 een verbod kwam om de doden in de kerk te begraven.

Grote restauratie , 1876-1879, onder leiding van Pierre Cuypers (1827-1921)

In 1875 kwam pastoor Thomas van Raak te overlijden en hij werd opgevolgd door de pastoor van Wagenberg, Antonius Smits. Deze pastoor wilde per sé naar Terheijden om de restauratie van de kerk daar aan te pakken en hij zou de restauratie ook voor een groot deel financieren.

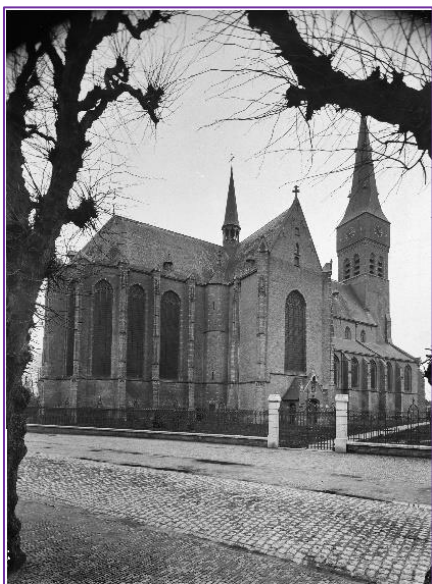
De landelijke overheid gaf geen subsidie, en gaf daarvoor de volgende reden op:

“de kerk kan niet gerangschikt worden onder de monumenten van geschiedenis en kunst van den eersten rang”. Later zou de kerk wel als een Rijksmonument erkend worden.

De stompe toren kreeg een houten verhoging met daarboven een spits met twaalf dakkapellen.

De ingang in de toren werd vernieuwd en er kwam ook een ingang in het noordertransept van de kerk. Deze laatste wordt sinds 2018 weer gebruikt als ingang.

De huidige sacristie kwam tot stand. In een groot deel van de kerk werd het houten tongewelf vervangen door stenen kruisgewelven. Alle daken werden vernieuwd en er kwam een nieuw Angelustorentje.

Exterieur en interieur van de kerk na de grote restauratie.

Kerkbrand 1922

Op 26 oktober werden er werkzaamheden verricht aan het dak van de kerk vanwege stormschade. Door onoplettendheid bij het werken met een benzine-soldeerbout ontstond er brand en het vuur werd nog aangewakkerd door een felle oostenwind.

De loodgietersknecht en de leidekker werden gewaarschuwd door Anneke van Gils, die van beneden zag wat er aan de hand was en de twee mannen konden zich tijdig uit de voeten maken.

Herstel van de kerk bleek mogelijk en in 1923 werd de kerk weer plechtig in gebruik genomen.

Het interieur had nu nog meer kleur gekregen dan na de grote restauratie.

Tweede Wereldoorlog.

In 1943 worden de drie klokken uit de toren gehaald en wordt de toren door de Duitsers als wachtpost gebruikt, hierdoor krijgt de toren in 1944 de nodige geallieerde voltreffers te verduren.

De Duitsers trekken zich terug, maar de toren wordt niet opgeblazen, zoals op andere plaatsen wel gebeurde.

De nacht van 6 op 7 november 1944.

In de nacht van 6 op 7 november 1944 zijn vier zeer zwaar gewonde Poolse soldaten in de kerk gestorven. Net voorbij Zevenbergschen Hoek, in de buurtschap 't Hoekske, op weg om Moerdijk te bevrijden, werden zij getroffen door Duits granaatvuur.

Zij maakten deel uit van het peloton Jagers van Vlaanderen van de Eerste Poolse Pantserdivisie.

De vier gewonde soldaten werden overgebracht naar het al veiliger Terheijden en wel naar de kerk. Zij ontvingen daar nog de laatste sacramenten.

Franciszek Banek (43), Franciszek Kurzynski (23), Jan Plomin (33) en Jozef Plutowski (30) zijn begraven op de begraafplaats aan de Vogelzanglaan in Breda-Ginneken, waar 80 gesneuvelde Poolse soldaten een laatste rustplaats gevonden hebben.

Gotische schoonheid herleeft in 1958

De H. Antonius Abtkerk haalt in 1958 veel Nederlandse kranten.

De binnenkant van de kerk wordt drastisch veranderd: terug naar de staat van eeuwen geleden.

Na de brand van 1922 had de kerk een zeer kleurrijk interieur gekregen. De wanden waren meer dan manshoog bezet met de duurste, bontst denkbare geglazuurde, gillende tegels.

(De Volkskrant van 6 januari 1958).

Het interieur van de kerk, wordt ontdaan van alle kleur.

De kerk werd een door zijn eenvoud gesierde kerk, maar dat kreeg niet ieders goedkeuring.

“Terwijl iedereen moeite doet zijn kerk schoon versierd te krijgen, gaan ze in Terheijden er duizenden aan spenderen om de versieringen kwijt te raken. “

(De Volkskrant van 6 januari 1958)

De muurtegels werden verwijderd, de muurschilderingen verdwenen onder een grijs witte pleisterlaag, het Maria-altaar en Antonius-altaar verdwenen uit de kerk, er kwam een altaar midden in de kerk. De kerk werd helemaal in gereedheid gebracht voor de vernieuwde liturgie waarbij de priester met het gezicht naar de mensen voorging in de vieringen waarbij dan ook nog het Latijn plaatsmaakte voor het Nederlands.

Later in de jaren negentig krijgt de kerk toch weer meer kleur en komen er neogotische altaar-retabels en in 2018 komen het Maria-altaar en Antonius-altaar weer terug.

Er wordt ook een WOK-groep opgericht, de Werkgroep Onderhoud Kerk, een groep vrijwilligers die allerlei herstelwerkzaamheden aan de kerk verricht.

In 1979 en 2003 wordt er aan de buitenkant van het kerkgebouw het nodige restauratiewerk verricht. In 2019 wordt gestart met de restauratie van de toren.

Kerk in tweeën.

In 2018 wordt er een wand in de kerk geplaatst waardoor er een kleinere kerkruimte ontstaat.

Hierdoor komt het kerkinterieur er heel anders uit te zien.

De ruimte aan de andere kant van de wand wordt gebruikt voor sociaal-culturele activiteiten en deze ruimte draagt de naam zaal "de Abt".

Bij al deze activiteiten speelt de Stichting Behoud Antonius Abt Terheijden (SBAAT) een belangrijke rol.

Een lange geschiedenis van een eeuwenoud gebouw
dat vele stormen gekend heeft,
maar tot op de dag van vandaag
toch wel behoort tot Terheijdens trots.

Na voltooiing van de restauratie van de toren,
worden er in het gebouw rondleidingen georganiseerd
en wordt het gebouw op bepaalde tijden ook opengesteld.

Via de nieuwe ingang kunt u ook een blik in de kerkelijke ruimte werpen.
Weet u hartelijk welkom in de kerk van de H. Antonius Abt te Terheijden.

**Door ruimte te bieden aan kunst, aan een maatschappelijk doel,
én aan het religieuze leven, kan een kerk nieuwe manieren vinden om te blijven bestaan.**

Zieke parochie-administrator Vincent Schoenmakers

In 2015 nam pastoor Jos Demmers afscheid van de Vijf Heiligen Parochie om pastoor te worden in de regio Gilze-Chaam.

Oud-deken van Bergen op Zoom en oud vicaris-generaal van het Bisdom Breda, Vincent Schoenmakers, werd toen waarnemend pastoor of parochie-administrator van onze parochie.

Een taak die hij met veel zorg vervult, vanuit zijn levenslange diepe verbondenheid met en trouw aan de kerk.

Op het moment is het met zijn gezondheid niet zo best.

We wensen hem het allerbeste toe en wie hem een kaartje of mailtje ter bemoediging wil sturen, kan dat het beste doen via het secretariaat van onze Vijf Heiligen Parochie.

Adres:

Kerkstraat 6

4921 BB Made

Mailen kan ook: info@naardekerk.nl

Wij zorgen dan wel dat alles op de juiste plaats komt.

Langs deze weg wil Vincent iedereen ook bedanken voor de ontvangen steunbetuigingen en beterschapswensen.

**Zonder twijfel kun je niet geloven,
want je geeft je over
aan iets dat je niet kunt zien.**

Memento mori en carpe diem

Het 'memento mori', en 'carpe diem' horen onafscheidelijk bij elkaar.
Alleen door ons besef dat alles eindig is, kunnen we de dag plukken en genieten.
(Schrijfster Désanne van Brederode)

Een geprinte verkorte versie van de nieuwsbrief is te vinden in onze 3 kerken , in de kapel van Helkant en de Mariakapel aan de Poolse Dreef in Terheijden.

Zelf kopij aanleveren voor deze nieuwsbrief kan ook,
deze dient u te sturen naar: info@naardekerk.nl

De volgende nieuwsbrief verschijnt in het weekeind van 17-18 augustus 2019.

Wij gaan er vanuit dat u de nieuwsbrieven wilt blijven ontvangen.

Wilt u deze niet meer ontvangen, dan kunt u zich afmelden via info@naardekerk.nl

Website Vijf Heiligen Parochie: www.naardekerk.nl

